

Handläggare
Annika Rosbring
Telefon: 08 508 35 480

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 29 augusti 2017

Ärende 5

Yttrande över remiss av motion (2017:16) om satsning på yrkesmentorsprogram för nyanlända

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

Arjun Bakshi
Arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson-Bech
Utvecklingschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat motion (2017:16) av Yvonne Fernell-Ingelström (M) om en satsning på yrkesmentorsprogram för nyanlända till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. Till kommunfullmäktige föreslås uppdra åt arbetsmarknadsnämnden att i samverkan med näringslivet initiera ett yrkesmentorsprogram för nyanlända. Nyanlända personer med yrkes- eller studiebakgrund ska erbjudas en mentor inom liknande yrke eller som är verksam inom samma bransch.

Att skapa möten mellan nyanlända och etablerade stockholmare är viktigt för att skapa ett Stockholm för alla och för att öka integrationen. Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på möjligheten att erbjuda nyanlända personer en mentor med samma studie- eller yrkesbakgrund, vilket ger möjlighet till språkträning med branschspecifik vokabulär som komplement till yrkesinriktad sfi, kunskap om hur yrkesområdet fungerar i Sverige, samt informationsvägar och nya kontakter. Att få ett nätverk inom sitt yrkesområde är också en möjlighet att få en referens inom sitt

område. För etablerade stockholmare ges en möjlighet att möta nyanlända personer inom sitt kunskapsområde, som därmed kan få förståelse för kompetens och kunskap om sitt yrkesområde ur ett internationellt perspektiv. Mentorskap bygger på ett ömsesidigt lärande, där både mentor och adept får värdefull kunskap och en ny kontakt.

Arbetsmarknadsnämnden har flera pågående samarbeten där mentorskap erbjuds nyanlända personer: ingenjörer i samarbete med Sveriges Ingenjörer, ekonomer, jurister och samhällsvetare i samarbete med Jusek, samt Yrkesmentorer där övriga akademiker i samarbete med Rotary ideell förening erbjuds en mentor. Övriga personer med eller utan akademisk bakgrund kan erbjudas en etablerad kontakt genom Duo Stockholm.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar uppfattningen att yrkesmentorer är en viktig insats och det görs mycket inom området, varför förvaltningen bedömer att behovet är tillgodosett. Eventuellt behov av fler yrkesinriktningar bedömer förvaltningen kan täckas inom ramen för pågående program.

Bakgrund

Idag kontaktar färre privatpersoner arbetsmarknadsförvaltningen med spontan förfrågan om att engagera sig i integrationsfrågan. För att skapa bästa möjliga förutsättningar för bra matchningar av adept och mentor är det därför viktigt med ett bra samarbete med annan part för att i större grad nå ut till lämpliga intresserade mentorer.

Förvaltningen har därför inlett samarbeten som erbjuder mentorsprogram inom ett brett spektrum av yrkesområden, vilka fångar upp både akademiker och personer med annan kompetens. Arbetsmarknadsnämnden samarbetar idag med ett flertal aktörer:

Yrkesmentorer

Sedan april 2017 bedrivs projekt Yrkesmentorer av arbetsmarknadsnämnden i samarbete med Arbetsförmedlingen och Rotary ideell förening. Yrkesmentorer finansieras av §37-medel från Länsstyrelsen, målet är att matcha 300 par under 16 månader. Nyanlända personer med bland annat medicinsk bakgrund, erfarenhet inom näringsliv, offentlig sektor eller som har övrig akademisk bakgrund erbjuds en mentor. Rotarys medlemmar har en bredd av erfarenhet och kompetens hos sina medlemmar, vilket innebär att specifika yrkesbakgrunder kan matchas. Nyanlända akademiker inom SFI, SFX (inkl. medicin), Jobbtorg, Arbetsförmedlingen och Korta vägen erbjuds möjlighet att få en yrkesmentor.

Mentorsprogram Jusek

Ett mentorsprogram erbjuds studerande på SFEJ (svenska för ekonomer jurister och vissa samhällsvetare) och Korta Vägen vid Stockholms Universitet i samarbete med Jusek sedan hösten 2010. Varje mentorpar deltar i programmet under nio månader och träffas en gång i månaden. Under gemensamma möten får paren utbildning och utbyter tankar, erfarenheter och idéer, samt knyter värdefulla kontakter inför framtiden. Intag till nya program sker kontinuerligt, med uppstart varje höst och vår; mellan 15-30 par deltar per uppstartsomgång.

Ingenjörsmentor Stockholm

Ingenjörsmentor är ett samarbete mellan Sveriges Ingenjörer, Stockholms stad, Järfälla kommun och KTH. Adepter som är intresserade av en ingenjörsmentor rekryteras bland nyanlända ingenjörselever på SFINX (Svenska för ingenjörer i Stockholmsområdet) som deltar i intensivutbildning i yrkessvenska. I mentorsprogrammet ingår tre gemensamma träffar för alla mentorer och adepter, däremellan träffas mentorparen vid tre individuella möten. Vid varje programstart deltar 20-25 mentorspar.

Duo Stockholm

Duo Stockholm är en verksamhet som drivs av arbetsmarknadsnämnden i samverkan med Individuell Människohjälp (IM). Sedan 2015 har verksamheten matchat etablerade och nyanlända stockholmare med en ny kontakt utifrån gemensamt intresse, vilket kan inkludera yrkes- eller studiebakgrund. Här kan även personer som saknar akademisk bakgrund erbjudas att träffa en person med liknande yrkeserfarenhet.

Nyanlända personer på SFI, Jobbtorg och Arbetsförmedlingen erbjuds en matchning inom Duo Stockholm. Främst erbjuds personer som står längre från arbetsmarknaden en matchning, då det även finns ett stort behov för personer utan akademisk bakgrund att få ett nätverk. Varje år matchas 200 par genom Duo Stockholm.

Konsten att dela – bild och form

Arbetsförmedlingen har även kunnat erbjuda en mentor för personer med bakgrund inom bild och form genom Konsten att delta – bild och form i samarbete med KRO/KIF (Konstnärernas riksorganisation/Föreningen Svenska konsthantverkare och industriformgivare), Svenska Tecknare, Illustratörcentrum, Svenska Fotografers Förbund och KLYS (Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd).

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Yvonne Fernell-Ingelström (M) till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

I motionen föreslås att arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att i samverkan med näringslivet initiera ett yrkesmentorsprogram för nyanlända, där nyanlända personer med en viss yrkes- eller studiebakgrund ska erbjudas en mentor inom liknande yrke eller som är verksam inom samma bransch.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom arbetsmarknadsförvaltningens utrednings- och utvecklingsstab genom enheten för flyktingsamordning.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter

Många nyanlända personer har sökt sig till Stockholm de senaste åren av olika anledningar, varav många har med sig erfarenheter från ett yrke eller har en akademisk studiebakgrund. Att få ett arbete är en viktig faktor för att etablera sig i samhället, men det finns utmaningar för nyanlända personer att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden, där bristande språkkunskaper och avsaknad av nätverk är några faktorer. Det finns en skillnad i sysselsättningsgrad mellan inrikes – och utrikesfödda personer, vilken är ca 15 % högre för inrikes födda (SCB Arbetskraftsundersökningarna 2016). För att skapa förutsättningar för nyanlända personer att etablera sig på arbetsmarknaden krävs kunskap, validering av kompetens och att skapa mötesplatser och stöd för nyanlända personer att lära känna personer inom sitt yrkesområde med branschspecifik kunskap.

Det är inte bara viktigt med kunskap om sitt yrkesområde, utan möten mellan nyanlända och etablerade stockholmare är viktigt i sig.

En utvärdering genomförd av Ramböll av projekt Yrkeskompis, som Jobbtorg Stockholm bedrev i samarbete med Röda korset år 2009-2012, visar på vikten av ett nätverk (Tertialutvärdering Etablering Stockholm, juni 2011). Utvärderingen visar att det sociala samspelet och mötet är viktigast i sig, att matchning mellan nyanlända och etablerade stockholmare spelar roll som verktyg för att bryta isolering och ensamhet, och att det bidrar till en ökad förståelse för det svenska samhället hos nyanlända personer.

Genom att träffa en person med samma studie- eller yrkesbakgrund ges möjlighet till språkträning med branschspecifik vokabulär som komplement till yrkesinriktad sfi, kunskap om hur yrkesområdet fungerar i Sverige, samt informationsvägar och nya kontakter. Att få ett nätverk inom sitt yrkesområde är också en möjlighet att få en

referens inom sin bransch. För etablerade stockholmare ges en möjlighet att möta nyanlända personer inom sitt kunskapsområde, och därmed få förståelse för kompetens och kunskap inom sitt yrkesområde ur ett internationellt perspektiv. Mentorskapet bygger på ett ömsesidigt lärande, där både mentor och adept får värdefull kunskap och en ny kontakt.

Att skapa möten mellan nyanlända och etablerade stockholmare är viktigt för att skapa ett Stockholm för alla och för att öka integrationen. Arbetsmarknadsförvaltningen delar motionärens uppfattning att yrkesmentorer är en bra insats. Det är viktigt att skapa möjligheter för nyanlända personer att få ett nätverk och kontakter inom sitt yrkesområde; detta kan öka förutsättningar för att få ett arbete inom sin bransch. Arbetsmarknadsförvaltningen erbjuder idag ett flertal yrkesmentorsprogram med samarbetspartners där mentorer kan erbjudas nyanlända stockholmare. Ett nystartat projekt är Yrkesmentorer i samverkan med arbetsförmedlingen och Rotary som bedrivs sedan i april. Projektet kommer att följas upp och utvärderas vid projekttidens slut.

Genom de olika pågående programmen täcks ett brett spann av yrkesgrupper och akademiker: ingenjörer i samarbete med Sveriges Ingenjörer, ekonomer, jurister och samhällsvetare i samarbete med Jusek, samt Yrkesmentorer där övriga akademiker i samarbete med Rotary erbjuds en mentor. Övriga personer kan erbjudas en etablerad kontakt genom Duo Stockholm.

Förvaltningen vill lyfta fram att det är viktigt att ha med ett jämställdhetsperspektiv i planering och genomförandet av mentorskapsprogram, så att både kvinnor och män ges lika stora möjligheter att inom sitt yrkesområde erbjudas en mentor. Det är även viktigt att kunna fånga upp yrkeskompetens som inte är direkt kopplat till akademiska meriter.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att yrkesmentorer är en viktig insats och att det redan idag görs mycket inom området. Förvaltningens bedömning är att behovet av mentorsprogram är tillgodosett och att eventuellt nya yrkesområden vid behov kan adderas till befintliga program.

Bilaga

1. Motion (2017:16) om satsning på yrkesmentorsprogram för nyanlända